

## SenioriPC:n testaus ikääntyneillä AiP -hankkeessa

Tampereen ammattikorkeakoulu (TAMK) toteuttaa Aktiivisesti ikääntyen Pirkanmaalla -hanketta, jossa kehitetään ennaltaehkäisevää ja voimavaralähtöistä vanhustyötä. Osana hanketta testaamme ikäihmisille suunniteltua SenioriPC -tietokonetta ja tietokoneen käyttöä helpottavaa tukipalvelua. Pilottitoteutus tehdään yhteistyössä Practitec Oy:n, TeliaSonera Finland Oyj:n sekä Kuuselan seniorikeskuksen ja sen asiakkaiden kanssa.

### *Tavoitteet*

Pilottitoteutuksen tavoitteena on saada käyttökokemuksia ja palautetta SenioriPC:stä; tietokoneen ja laajakaistaliittymien käytettävyydestä ja soveltuvuudesta ikääntyneille, tuen tarpeesta sekä nykyisestä sisällöstä. Tarkoituksena on myös selvittää ikääntyneiden tarpeita ja toiveita SenioriPC:n sisältöjen jatkokehittelyä varten.

Ohjaajina ja tukihenkilöinä pilotissa toimivat TAMKin tietohallinnan opiskelijat opettajansa Tapio Yrjölään johdolla. Opiskelijoille tavoitteena on saada käytännön kokemusta ikääntyneiden ohjauksesta tietokoneen käyttöön.

### *Kohderyhmä*

Pilottihenkilöt ovat kotona asuvia ikäihmisiä, jotka ovat Kuuselan Seniorikeskuksen asiakkaita. He osallistuvat Seniorikeskuksen järjestämään ryhmätoimintaan (esim. askarteluryhmä). Kriteerit pilottihenkilöille ovat:

- ei juurikaan tietokoneen käyttökokemusta
- ei muistihäiriöitä
- ikä yli 65 vuotta

Tavoitteena on saada mukaan 6 ikäihmistä, sukupuolijakauman tavoitteena on 2 miestä ja 4 naista.

### *Laitteet*

Pilottihenkilöt saavat pilottitoteutuksen ajaksi käyttöönsä kannettavat SenioriPC-tietokoneet. Tietokoneet toimittaa Practitec Oy. SenioriPC:n käyttö vaatii laajakaistayhteyden, jollaista asiakkailla ei kodeissaan entuudestaan ole. TeliaSonera Finland Oyj toimittaa laajakaistayhteydet pilottiin ajaksi tietokoneisiin. Pilottihenkilöille ei synny kustannuksia toteutukseen osallistumisesta.

### *Pilotin käytännön toteutus*

Varsinainen pilottitoteutus kestää yhdeksän viikkoa huhti-toukokuussa 2010, jonka ajan tietokoneet ovat ikäihmisten käytössä. Ennen tätä hankitaan pilottihenkilöt sekä koulutetaan opiskelijat SenioriPC:n käyttöön. Taulukossa 1 on esitetty pilottitutkimuksen toteutusaikataulu.

Taulukko 1. Toteutusaikataulu

Ajankohta v.2010	Toiminta
Vk 11-12	Pilottihenkilöiden rekrytointi Kuuselan Seniorikeskuksessa
Ti 23.3. klo 12-14	Opiskelijoiden koulutus/Practitec Oy
Ti 30.3. klo 13-14	INFOTilaisuus Kuuselassa pilottiin osallistuville ikääntyneille
6.4.-4.6. (9 viikkoa)	PILOTIN TOTEUTUS (tietokoneet ikääntyneillä testikäytössä)
6.4. klo 13-15	Koneiden luovutus pilottihenkilöille
Vk 14	Alkukartoitus (TAMKin opiskelijat kartoittavat lähtötilanteen)
Vk 22 tai 23	Palaute- ja yhteenvetotilaisuus (TAMKin opiskelijat yhdessä AiP – projektihenkilöstön kanssa)

Kuuselan Seniorikeskuksen henkilökunta rekrytoi toteutukseen osallistuvat ikäihmiset ryhmätoiminnoistaan. Ennen toteutuksen alkua testauksesta kiinnostuneille ikääntyneille järjestetään infotilaisuus (30.3.), jossa he tekevät lopullisen päätöksen osallistumisestaan.

Toteutukseen osallistuu 10-12 terveysalan tietohallinnan opiskelijaa TAMKista. Opiskelijoiden tehtävänä on toimia ohjaajina ja tukihenkilöinä ikääntyneille pilottitoteutuksen aikana. Opiskelijat toimivat pareittain kukin pari yhden ikääntyneen tukihenkilönä. Practitec Oy:n edustaja kouluttaa opiskelijat SenioriPC:n käyttöön ennen toteutusta.

Ikääntyneiden ohjaus SenioriPC:n käyttöön tapahtuu sekä Kuuselan Seniorikeskuksessa ryhmänä että yksilöllisesti ja etukäteen opiskelijoiden kanssa sovitusti ikääntyneen kotona. Ensimmäisenä ohjaustilaisuus järjestetään Kuuselan Seniorikeskuksessa 6.4., jolloin tietokoneet jaetaan pilottihenkilöille sekä aloitetaan koneen peruskäytön ohjaus. Huhtikuun aikana opiskelijat sopivat pari ohjauskertaa ikääntyneiden kotona. Muutoin sovitaan ajankohdat, jolloin opiskelijat ovat vuorollaan päivystämässä ja antamassa tukipalvelua, kun testihenkilöille ilmaantuu ongelmia tai kysyttävää pilottiin aikana. Opiskelijat saavat TAMKista käyttöönsä yhteisesti huoneen ja tietokoneen, jossa voivat päivystyksen toteuttaa.

Ensimmäisinä neljänä viikkona ohjaus on intensiivisempää, mutta tavoitteena on, että sen jälkeen ikääntyneet käyttäisivät SenioriPC:tä itsenäisemmin ja ohjauksen tarve olisi vähäisempää. Alussa ohjauskertoja voisi olla kotona kaksi kertaa, lisäksi jakson aikana olisi yhteisiä tapaamisia Kuuselan Seniorikeskuksessa muutamia kertoja. Yhteistapaamisilla on ikääntyneille merkitys erityisesti vertaistuen sekä sosiaalisuuden kannalta. Lisäksi ajatuksena on, että yhteisillä tapaamiskerroilla opiskelijat voisivat esitellä jonkin uuden toiminnon SenioriPC:stä ikääntyneille.

Pilotointijakson alussa opiskelijat tekevät alkukartoituksen, jonka tarkoituksena on kerätä taustatietoa pilottihenkilöistä, mahdollisesta tietotekniikan käytöstä sekä kokemuksista ja odotuksista pilottiin liittyen. Pilottijakson lopussa järjestetään Kuuselassa arviointitilaisuus, jossa pilottiin osallistuneilta ikääntyneiltä kysytään palautetta SenioriPC:n käytöstä ja käytettävyydestä sekä kerätään kehittämisajatuksia ja toiveita jatkosta. Tutkimusmenetelmänä käytetään joko ryhmähaastattelua tai yksilöllistä teemahaastattelua. Lisäksi pilottiin aikana opiskelijat pitävät havaintopäiväkirjaa ohjattavansa oppimisesta, eli miten ja millaisin kokemuksin SenioriPC:n

## ***Raportointi ja tiedotus***

Opiskelijat laativat (pareittain) pilottitoteutuksesta kirjallisen raportin. Siinä on tarkoitus kuvata pilotin toteutuksen lisäksi, miten oma ohjattava omaksui ja otti käyttöön Seniori PC:n, sekä millaisia mahdollisia ongelmia ja ratkaisuja tuli esiin. Yhteenvetoraportti jaetaan toteutuksen yhteistyökumppaneille.

Pilotin toteutuksesta tullaan tiedottamaan TAMKin sisällä sekä myöhemmin keväällä laajemmalle yleisölle mediatiedotteen kautta, kun käytävissä on jo pilottiin osallistuneiden kokemuksia. Medialle lähetettävä tiedote hyväksytetään ensin kaikilla yhteistyökumppaneilla.

### Yhteystiedot:

Tarja Heinonen  
Projektipäällikkö, Aktiivisesti ikääntyen Pirkanmaalla -hanke ([www.piramk.fi/aip](http://www.piramk.fi/aip))  
TAMK  
e-mail: [tarja.heinonen@tamk.fi](mailto:tarja.heinonen@tamk.fi)  
gsm: 050-5685354